

VOORSTEL

zaaknummer: 1374255

afdelingsnaam: Interne Advisering

steller: Ed Heijnis

telefoonnummer 035 629 2796

onderwerp: Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Vitens N.V.

Voorstel

1. Kennisnemen van de agenda en bijbehorende stukken van de algemene vergadering van aandeelhouders van 24 november 2023.
2. Goedkeuring te verlenen aan de drinkwatertarieven van 2024 en deze goedkeuringsstem in te (laten) brengen in de algemene vergadering van aandeelhouders van 24 november 2023 conform bijgevoegde stemvolmacht.
3. Goedkeuring te verlenen aan de aanpassing van de algemene voorwaarden drinkwater Vitens en deze goedkeuringsstem in te (laten) brengen in de algemene vergadering van aandeelhouders van 24 november 2023 conform bijgevoegde stemvolmacht.
4. Vitens oproepen om meer focus te leggen op efficiency in de interne bedrijfsvoering om toekomstige stijging van tarieven te minimaliseren en deze oproep in te (laten) brengen in de algemene vergadering van aandeelhouders van 24 november 2023 conform bijgevoegde stemvolmacht.
5. Kennisnemen van het te verwachten dividend van Vitens, conform de financiële projectie 2024-2028.

Samenvatting

De gemeente Hilversum is als aandeelhouder uitgenodigd voor de Algemene vergadering van aandeelhouders van Vitens. Op de agenda van deze AvA staan;

- Ter informatie: oplegger jaarplannen en tarieven, het integraal bedrijfsplan 2024-2028, de financiële projectie 2024-2028, het investeringsplan 2024-2050 en de financieringsstrategie.
- ter goedkeuring: de drinkwatertarieven 2024 en de wijziging van de algemene voorwaarden drinkwater Vitens.
- ter informatie: de data van volgende aandeelhoudersvergaderingen, 19 april 2024 en 29 november 2024.

Inleiding

Aanleiding van het voorstel is de uitnodiging voor de Algemene Vergadering van aandeelhouders van Vitens van 24 november 2023.

Investeringsplan 2024-2050

Vitens wil, zowel op korte als op de lange termijn, voldoen aan de vraag naar kwalitatief goed drinkwater (volgens het wettelijk kader waaronder de Drinkwaterwet). Om hieraan te kunnen voldoen zijn veel investeringen nodig. Vitens blijft werken in een spanningsveld tussen korte- en lange-termijndoelen. Op korte termijn is er een hoge urgentie op het borgen van de leveringszekerheid door inzet op behoud van bestaande bronnen en zuiveringscapaciteit. Voor de langere termijn investeert Vitens in het verbeteren van de drinkwaterinfrastructuur met als uitgangspunt het inbouwen van veerkracht. Dat betekent dat Vitens de huidige infrastructuur bekijkt vanuit de streefstructuur en toekomstbestendigheid van de bronnen. De bruto-investeringen van Vitens stijgen van € 283 mln in 2024 naar ruim € 600 mln in 2033. Om deze investeringen te kunnen betalen is er een grote behoefte aan financieringsmiddelen. Financiering kan plaatsvinden in de vorm van zowel Eigen vermogen als Vreemd vermogen. Het Eigen vermogen neemt toe als er winst gemaakt wordt. Het Vreemd vermogen kan aangetrokken worden bij externe financiers zoals banken.

Regulering drinkwaterwet

In de Drinkwaterwet (Dww) wordt er een maximum gesteld aan het bedrijfsresultaat wat Vitens in enig jaar mag behalen. Dit wordt bepaald door middel van vaststelling van een vermogenskostenvoet (WACC) (Weighted Average Cost of Capital is de Engelstalige benaming voor de gewogen gemiddelde kosten van het vermogen van een bedrijf) welke gerealiseerd mag worden over het gemiddelde drinkwater balanstotaal.

Doordat er een wettelijk maximum gesteld wordt aan het te behalen bedrijfsresultaat is het voor Vitens maar beperkt mogelijk om eigen vermogen op te bouwen. Door de lage eigen vermogensopbouw en het hoge investeringsniveau, die grotendeels met vreemd vermogen moet worden gefinancierd, is uitkering van dividend niet mogelijk.

In het jaarplan 2024-2028 is jaarlijks rekening gehouden met het maximale toegestane bedrijfsresultaat (EBIT). In de planperiode 2023-2027 is hierbij rekening gehouden met een WACC van 2,95% t/m 2024. Verwachting is dat de WACC vanaf 2025 stijgt naar 3,6% en in 2028 naar 4,1%.

Financieel jaarplan

De omgeving waarin Vitens opereert is minder stabiel dan voorheen. Dat vertaalt zich in meer kansen, risico's en onzekerheden. Ook heeft Vitens te maken met een paradox, waarbij de doelstelling om zoveel mogelijk water te besparen direct leidt tot lagere omzet en daarmee op het realiseren van de maximale WACC. De WACC limiteert de winst die gemaakt mag worden en daarmee de groei van het Eigen vermogen.

Om invulling te geven aan zijn opgaven stijgen de kosten voor Vitens, ook als gevolg van inflatie, hogere kosten voor personeel, afschrijvingen en droogteschade. Bovendien stuurt Vitens op maximalisatie van de winst binnen de kaders van de WACC. De combinatie van deze posten vertaalt zich in stijgende tarieven voor zowel de consument als zakelijk.

In het jaarplan is het saldo van de operationele kasstroom en de investeringskasstroom negatief. Dit wordt verklaard door het hoge investeringsniveau en het niveau van de WACC die onvoldoende meegroeit. Daarom heeft Vitens financiering nodig via de publieke banken en via de kapitaalmarkt. Publieke banken hebben de komende jaren echter onvoldoende middelen beschikbaar om aan de vraag van Vitens te voldoen.

Financieringsstrategie

Vitens zet daarom vol in op de WACC-lobby. De uitkomst hiervan bepaalt of versterking van het eigen vermogen noodzakelijk is om de kredietwaardigheid op pijl te krijgen en te houden. Indien versterking van het eigen vermogen noodzakelijk is worden de volgende drie sporen gevolgd:

- Sturen op efficiency en doelmatigheid
- Traject van versterken van Eigen vermogen door aandeelhouders
- Traject van versterken van Eigen vermogen door het Rijk.

Verhoging van het WACC-percentages leidt tot een significant lagere behoefte aan Vreemd vermogen, doordat hogere winst kan worden toegevoegd aan het eigen vermogen.

Drinkwatertarieven

De tarieven voor het beschikbaar stellen en onderhouden van de infrastructuur en voor de productie van kwalitatief hoogstaand drinkwater zijn een afgeleide van de doelstellingen en strategie. De tarieven worden onderbouwd door het kostprijsmodel ten behoeve van compliance doeleinden vanuit de Drinkwaterwet (Dww)

De tarieven dienen te voldoen aan de gestelde eisen in de Dww. Daarin is opgenomen dat tarieven transparant zijn en in redelijke verhouding staan tot kosten en niet-discriminerend zijn. Uitgangspunt hierbij is dat het bedrijfsresultaat (EBIT) jaarlijks wordt begroot op het niveau van het vastgestelde maximaal toegestane WACC-percentages om de continuïteitsdoelstelling van Vitens te waarborgen.

De stijgende kosten en verwachte lagere waterafzet in 2024 hebben directe invloed op de tarieven. Daarnaast wil Vitens het verbruik van drinkwater bij zijn klanten reduceren ten behoeve van de duurzaamheidsdoelstellingen. Met ingang van 2024 wordt het vastrechtstarief voor de zakelijke klanten maximaal verlaagd en het m3 tarief verhoogd, zodat er een extra stimulans is voor klanten om minder te verbruiken. De marge op vastrecht wordt binnen de gestelde kaders van de drinkwaterwet zo laag mogelijk gehouden.

De drinkwatertarieven voor consumenten zullen in 2024 dan ook worden verhoogd met € 0,17 per m3 verbruik ten opzichte van de tarieven 2023.

Het vastrecht wordt verhoogd van € 50,00 naar € 50,50 per jaar.

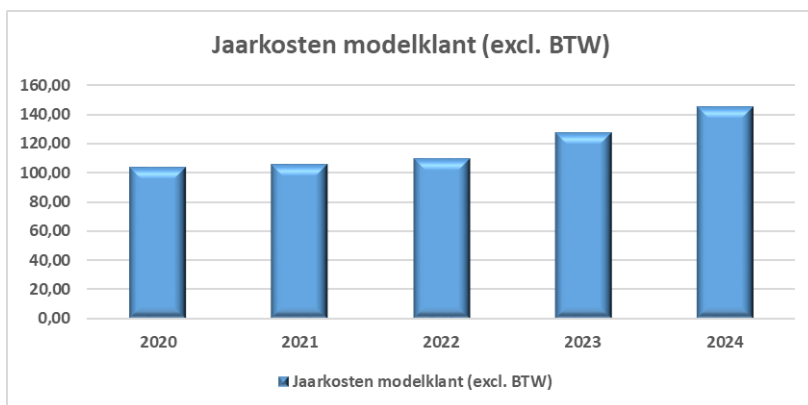
Ontwikkeling jaarnota voor particuliere klant, excl BTW.	Werkelijk 23	Plan 2024	stijging tarief	stijging tarief in %
Tarief water per m ³ consument kleinverbruik	0,78	0,95	0,17	21,8%
Tarief vastrecht consument kleinverbruik	50,00	50,50	0,50	1,0%

Tabel 1

De ontwikkeling van de totale kosten, voor een particuliere modelklant met een verbruik van 100 m3, is daarmee als volgt:

Ontwikkeling jaarnota voor particuliere klant, excl BTW.	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Capaciteitstarief consument	42,00	42,00	42,00	44,00	50,00	50,50
Waterprijs consument (per m ³)	0,58	0,62	0,64	0,66	0,78	0,95
Jaarkosten modelklant (excl. BTW)	100,00	104,00	106,00	110,00	128,00	145,50
Stijging in percentage t.o.v. voorgaand jaar	0,0%	4,0%	1,9%	3,8%	16,4%	13,7%

Tabel 2

Figuur 1.

Ook de drinkwatertarieven voor zakelijke klanten zullen in 2024 worden verhoogd met € 0,17 per m³ verbruik ten opzichte van de tarieven 2023. Het vastrecht voor zakelijke klanten wordt verlaagd.

Ontwikkeling jaarnota voor zakelijke klant, excl BTW.	Werkelijk 2023	Plan 2024	stijging tarief	stijging tarief in %
Tarief zakelijk Leveringscapaciteit 4 m ³ per uur	0,78	0,95	0,17	21,8%
Tarief zakelijk Leveringscapaciteit 6 m ³ per uur	0,78	0,95	0,17	21,8%
Tarief zakelijk Leveringscapaciteit 10 m ³ per uur	0,78	0,95	0,17	21,8%
Vastrecht Tarief zakelijke consument 4 m ³ per uur	207,00	199,00	-8,00	-3,9%
Vastrecht Tarief zakelijke consument 6 m ³ per uur	486,00	468,00	-18,00	-3,7%
Vastrecht Tarief zakelijke consument 10 m ³ per uur	1.243,00	1.196,00	-47,00	-3,8%

Tabel 3

Verwacht resultaat en dividendinkomsten financieel jaarplan 2024 – 2028

Hieronder staan de belangrijkste onderdelen van het financieel jaarplan over de jaren 2022-2028 samengevat.

	werkelijk	prognose	plan	plan	plan	plan	plan
Financiële projectie 2024-2028	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto resultaat Vitens	8.200.000	32.100.000	28.000.000	46.000.000	49.800.000	55.600.000	73.600.000
Toegestane WACC volgens drinkwaterwet	2,75%	2,95%	2,95%	3,60%	3,60%	3,60%	4,10%
Gerealiseerde/ verwachte WACC	1,99%	2,95%	2,95%	3,60%	3,60%	3,60%	4,10%
Dividend (betaald)/te betalen	-	-	-	-	-	-	-
Betaalde dividend in % van het totale netto resultaat	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Dividend per aandeel	-	-	-	-	-	-	-
Aantal aandelen	5.777.247	5.777.247	5.777.247	5.777.247	5.777.247	5.777.247	5.777.247
Solvabiliteit > 30%	31,0%	30,8%	29,6%	29,1%	28,1%	27,0%	26,4%
Funds From Operations (FFO)/netto schuldpositie => 15%	10,4%	11,4%	11,6%	12,2%	11,4%	10,9%	10,9%
Debt Ratio < 7,5	8,1	6,7	6,8	6,6	6,9	7,2	7,1
Begroting Hilversum	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal aandelen Hilversum	89.569	89.569	89.569	89.569	89.569	89.569	89.569
Winstuitkering/dividenduitkering Hilversum	-	-	-	-	-	-	-
Begroting Winstuitkering/dividenduitkering Hilversum	-	-	-	-	-	-	-
Verschil t.o.v. de begroting (- is voordelig + is nadelig)	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 4

In 2022 en 2023 is door Vitens geen dividend aan de aandeelhouders uitgekeerd. Dit omdat niet voldaan werd aan de minimale continuïteitsdoelstellingen zoals geformuleerd in het financieel beleid van Vitens.

Het financieel beleid van Vitens is gebaseerd op drie financiële doelstellingen:

1. Continuïteit, 2. Betaalbare drinkwatertarieven en 3. Het uitkeren van dividend aan de aandeelhouder als dat mogelijk is.

Jaarlijks zal worden beoordeeld of uitkering van dividend mogelijk is. Definitieve besluitvorming over de uitbetaling van dividend over het jaar 2023 vindt plaats tijdens de AVA in april 2024 waarin de jaarcijfers worden behandeld.

Wijziging algemene voorwaarden

Volgens de Algemene Voorwaarden Drinkwater van Vitens, is Vitens verplicht om de nieuwe tarieven voor het volgende jaar in één of meer dag- of weekbladen te zetten ter kennisgeving aan zijn klanten. Voorstel is om het betreffende artikel in de Algemene Voorwaarden Drinkwater aan te passen, zodat Vitens niet verplicht wordt deze advertenties te kopen.

Vervolgens kan Vitens zelf de communicatiestrategie bepalen via welk medium de tarieven bekend worden gemaakt (o.a. website).

De ingangsdatum van de voorgestelde wijziging is 1 januari 2024, dit betekent dat voor de tarieven van 2024 nog wel advertenties ingekocht moeten worden. De publicatieplicht om voor 1 december onze tarieven kenbaar te maken blijft ongewijzigd (beschreven in de drinkwaterwet).

Probleemstelling/doel

Het doel van het voorstel is kennis te nemen van de agenda en de bijbehorende stukken van de algemene vergadering van aandeelhouders van 24 november 2023, de te verwachten dividendontwikkeling van Vitens, goedkeuring te verlenen aan de drinkwatertarieven 2024 en de goedkeuring te verlenen aan de wijziging van de algemene voorwaarden drinkwater Vitens.

Argumenten

1. de gemeente is aandeelhouder van Vitens.

De gemeente Hilversum heeft 1,55% van het aantal aandelen (en daarmee stemrecht) en is daarmee nummer 11 in de ranglijst van het aantal aandelen dat aandeelhouders in bezit hebben.

Ondanks het uitgangspunt dat de overige aandeelhouders (gemeenten en provincies) hetzelfde doel hebben als Hilversum, is het gewenst dat Hilversum vertegenwoordigd wordt bij de AvA.

2. verhoogde drinkwatertarieven zijn nodig om extra investeringen te kunnen doen.

De investeringen in drinkwatervoorzieningen zullen volgens het financieel jaarplan stijgen van € 283 miljoen in 2024 naar ruim € 600 miljoen in 2033. Daarnaast krijgt Vitens te maken met stijgende operationele kosten. Een verhoging van de tarieven is noodzakelijk om de productie van kwalitatief hoogstaand drinkwater te garanderen.

3. wijziging van de algemene voorwaarden

Met de wijziging van de algemene voorwaarden worden deze toekomstbestendiger.

Kanttekeningen

1. de drinkwatertarieven voor de burgers en bedrijven van Hilversum gaan stijgen.

De verhoging van de drinkwatertarieven (13,7%) heeft gevolgen voor de burgers van Hilversum. Als aandeelhouder kan de gemeente Hilversum invloed uitoefenen bij de goedkeuring van de drinkwatertarieven. Omdat de financiële gevolgen voor de modelklanten als absoluut bedrag, op

jaarbasis, gering zijn (€ 17,50 excl. BTW) wordt geadviseerd goedkeuring te verlenen aan de vaststelling van de drinkwatertarieven voor 2024.

2. voorlopig geen dividenduitkering.

Conform Financieel jaarplan 2024-2028 is het de verwachting dat er de komende jaren geen dividend zal worden uitgekeerd. Dit omdat Vitens niet aan zijn eigen voorwaarden voor het uitkeren van dividend kan voldoen.

3. wijziging van de algemene voorwaarden

Het kan zijn dat door deze wijziging de aankondiging door een groep personen niet wordt opgemerkt. Te denken valt aan personen die niet zo handig zijn met digitale communicatiemiddelen.

4. oproep tot verbeteringen in de bedrijfsvoering van Vitens

De gemeente Hilversum heeft begrip voor de moeilijke omstandigheden, waarin Vitens moet opereren. Daarbij valt te denken aan de WACC problematiek, de veranderingen van het klimaat, inflatie etc. Tegelijkertijd worden de hieraan gerelateerde extra lasten nu in hoge mate afgewenteld op de klanten van Vitens via een forse verhoging van de drinkwatertarieven voor 2024 met 13,7%. De verhoging van de drinkwatertarieven 2023 was 16,4%. Daarnaast ontvangen de aandeelhouders al een aantal jaren geen dividend.

De gemeente Hilversum wil benadrukken dat de hoge financieringsvraag van Vitens en de daaruit voortvloeiende hogere kapitaallasten niet alleen het resultaat zijn van externe factoren, maar ook van beleidsmatige keuzes. Keuzes die nu leiden tot forse lastenverzwaringen. De gemeente Hilversum wil de directie en de Raad van Toezicht dan ook oproepen op korte termijn het gesprek met de aandeelhouders aan te gaan over verschillende toekomstscenario's en de (financiële) effecten hiervan. Daarnaast verwacht de gemeente Hilversum meer focus op efficiency in de interne bedrijfsvoering. Hilversum spreekt dan ook de verwachting uit dat deze onderdelen bij de volgende begroting (2025) mee worden genomen en met de aandeelhouders worden gedeeld. De stijging van kosten wordt nu te eenzijdig afgewenteld op de klanten van Vitens.

Financiën, middelen & capaciteit

Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen.

In de begroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming t/m 2027 is al rekening gehouden met het vooruitzicht dat er geen dividend zal worden ontvangen.

Uitvoering

De gemeente Hilversum zal niet vertegenwoordigd worden in de algemene vergadering van aandeelhouders van 24 november 2023. Via bijgevoegde stemvolmacht zal mevrouw S.Y.A. Raghoobar, vennootschapssecretaris Vitens N.V., gemachtigd worden om namens de gemeente Hilversum de presentielijst te tekenen en met de op de agenda vermelde onderwerpen in te stemmen en daarnaast Vitens op te roepen bij de begroting 2025 meer focus te leggen op efficiency in de interne bedrijfsvoering om toekomstige stijging van tarieven te minimaliseren.

Bij een wijziging van het te verwachten dividend van Vitens zal dit worden betrokken bij het eerstvolgende planning en control document.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Agenda AvA 24 november 2023
2. Oplegnotitie
3. Integraal bedrijfsplan 2024
4. Financieel jaarplan 2024-2028
5. Investeringsplan 2024-2050
6. Notitie voorstel tarieven 2024
7. Notitie aanpassing Algemene voorwaarden
8. Financieringsstrategie
9. Stemvolmacht Vitens